

Can Forn

Fogars de la Selva

Ubicació

Lloc/Adreça: Polígon 14 Parcel·la 28
Emplaçament Veïnat de la Vall de Ramió
Alçada: 95

Coordenades:

Latitud: 41.71027
Longitud: 2.60582
UTM Est (X): 467207
UTM Nord (Y): 4617684

Classificació

Número de fitxa 08082 - 129
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XIV-XXI
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Nivell 3 del Catàleg de Béns Protegits.
Data aprovació: dc., 31/10/2012 - 12:00
Número inventari Sí (IPA)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 002314300DG61H0001QD
Fitxes associades:
[Relotge de sol de Can Forn](#)
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart

Descripció

Can Forn és un antic mas situat a la Vall de Ramió, en el vessant hidrogràfic esquerra de la riera de Ramió. S'alça en un indret on sobresurt la roca granítica, arrecerada del fred i orogràficament en un indret amb desnivell però alhora que li permet no patir els efectes de les rierades.

Està estructurat en diversos cossos situats un al costat de l'altre. El cos més antic és de planta rectangular, amb la coberta a dues vessants, amb el ràfec paral·lel a la façana principal, orientada al sud. Consta de planta baixa i pis. A la planta baixa refet més modernament hi ha un portal de doble fulla, amb muntants de pedra i llinda de fusta i marxapeus amb un graó que dona pas a l'entrada de la casa.

A la planta pis destaquen dos elements: per una banda un rellotge de sol policromat realitzat l'any 1817 amb la inscripció "*M. (Miquel) Forn / Damià oller me / Fecit en 12 Agost de / 1917*" i restaurat pels volts de l'any 2007, i en segon lloc una finestra amb arc conopial complementada per un ampit motllurat i una espitllera al dessota mateix que queda dissimulada per la marquesina de vidre. A la part superior, probablement datant del mateix període que la realització del rellotge, destaquen les restes policromades de dues rodes solars.

És en el teulat d'aquest edifici que hi ha una xemeneia realitzada amb maó, de la qual destaca la coberta a quatre vessants i una cua de gall o pardalera, un element exorcitzador, amb el fumeral característic del segle XVIII.

Antigament entrant hi havia les corts amb menjadores i a la planta pis era l'habitatge. De la façana de llevant, destaquen les dues obertures situades a la planta pis: a mà esquerra, una finestra voltada de carreus de pedra, amb arc conopial i ampit motllurat, mentre que a la dreta destaca una finestra amb permòdols.

L'edifici situat a mà esquerra de la façana principal, segueix la mateixa dinàmica constructiva. És posterior a la primera edificació, S'hi accedeix per un portal de les mateixes característiques que a la casa pairal, a través de dos graons, muntants de pedra i llinda de fusta. Però tractant-se de la masoveria, a la façana de ponent, hi ha una obertura d'accés. Les obertures de la planta pis es redueixen a una finestra sense balconada i reixa i a mà esquerra, una segona obertura petita. Les parets s'han restaurat modernament amb morter de cal i es deixen algunes pedres vistes com a elements decoratius.

A la coberta hi ha actualment plaques solars per poder disposar d'energia i d'aigua calenta. Les ampliacions per la façana de tramuntana deixen veure l'evolució arquitectònica de la casa, amb el celler, forn de pa, el pou restaurat perdent la seva imatge original i un llenyer modern a la part del darrera de la casa.

Observacions:

A més del conjunt d'habitatge que els seus propietaris van restaurar amb el màxim respecte de l'arquitectura tradicional, destaca a la feixa de dalt de la casa, les restes d'una pallissa que ja en mal estat, el temporal Glòria la va ensorrar. La coberta era a dues aigües, de teula àrab amb el carener perpendicular a la façana principal. Tenia planta baixa i pis amb bigam de fusta. L'entrada era amb un arc de mig punt realitzat amb fileres de maó disposades a plec de sardinell. El sòl de la planta pis era feta de taulons de fusta mentre que el terra de la planta baixa és de cairons que els propietaris volen preservar.

Història

La notícia documentada més antiga és la venda atorgada per Guillem Xaixclaris (?) a favor de Pere Caselles i Lombarda de tot el Mas Forn de Ramió al segle XIV.

En el fogatge de Ramió de 1497 també hi surt esmentat per segona vegada.

En els llibres parroquials més antics, el mas Forn o Can Forn s'hi troba esmentat l'any 1596, on es deixa constància de l'òbit de Melcior Forn.

El següent òbit és de 1622 amb la mort de Pere Forn.

L'any 1625 mor Joan Oliver, masover de la Casa de Forn.

El 1628 mor Paula Forna.

I en el llibre de bateig de 1640 hi consta el bateig de Jacint Aleix, fill de Simon Aleix i de Caterina del Mas Forn.

L'any 1643 mor Joan Forn a Sant Celoni.

L'any 1653 mor una filla de Jaume Forn i de Maria.

El mateix any de 1653 Francesc Boer era treballador del Mas Forn i el mateix any Miquel Alom, originari d'Hostalric, és claveter del mateix mas.

L'any 1666 s'inscriu l'òbit de Toni Ivern, pagès masover del mas Forn.

L'any 1669, neix Paula Ribas, filla de Pere i de Maria.

L'any 1672 Margarida, muller de Bernat Miquel del mas Forn mor i és enterrada a Ramió.

L'any 1708 consten com a masovers de can Forn, el matrimoni format per Miquel Fugarolas i Victòria.

L'any 1711 tenim l'exemple d'una altra casa que com passarà amb el veïnat de la Serra, també acull gent refugiada per causa de guerra; Francesc, fill d'Isidre i Francesca, corders d'Hostalric, estant refugiats a can Forn, bategen el seu fill Francesc a l'església de Ramió.

L'any 1741 el fill de Pau Fort i Maria Pladevall, Francesc, és batejat a Ramió. Aquesta família viu en aquell moment, probablement com a masovers o com a refugiats a can Forn.

L'any 1754 Fermí Oller casat amb Tomasa testa com a propietari del can Forn. Era fill de Jacint Oller i de Maria Batllori. Deixa per hereu al seu fill Manuel i la legítima als seus altres fills, Damià Oller i Teresa Oller.

En el cadastre de 1862 el propietari de can Forn és Manuel Oller Terrades, maridat a Francesca Oller. Quan ella mor, Manuel es casà en segones núpcies amb Magdalena Maresma. Els seus pares s'anomenaven Damià i Rosa. L'any 1841 neix el seu hereu, Josep Oller i Oller (1841-†1882).

En el cadastre declara posseir una peça de terra de dues quarteres i mitja de secà, mitja quartera de vinya, disset quarteres de sureda, cent seixanta quarteres de bosc i deu quarteres ermes. També disposa d'una altra peça de quatre quarteres i vuit quartans de secà i de quatre quartans d'albereda. En una altra peça hi té tres

quarteres i mitja de secà i quatre quartans d'erm. La darrera de les peces és d'una quartera i mitja de secà. A més de les terres també disposa de dos bous, una euga i un ruc a més de varis caps de ramaderia.

Josep Oller i Oller, el mateix que fa la declaració en el cadastre de 1862, es casa amb Carolina Matas Serra però mor jove deixant sis fills (Manuel, Josep, Miquel, Francesca, Lluïsa i Maria).

En el padró de 1889, la vídua, Carolina Matas esdevé la propietària, que hi viurà amb els seus sis fills que treballen la finca a més dels mossos Pere Rovira Puig i Lleonart Expòsit. I a més, un detall important, és que en aquest moment, la casa es divideix en dos: una pels propietaris; l'altra pels masovers que era administrada en aquest moment per la família composta pel matrimoni, Jacint Lloveras Miró i Agustina Nualart i Sambert, que hi viuen amb cinc fills (Josep, Gabriel, Ramon, Tomàs i Maria).

De 1904 fins a 1930, els propietaris són Manuel Oller Matas i Dolors Castanyer. Hi viuen amb els seus fills (Carolina, Maria, Josep i Mercè). També hi tenen empadronats quatre mossos que s'aniran rellevant en aquests anys (Miquel Amargant, Josep Roure, Joan Tusell i Joan Estaper). L'any 1904, Manuel Oller Matas serà nomenat batlle de Fogars amb un mandat de dos anys.

L'any 1921 esdevenen masovers el matrimoni procedent de Can Romeguera, Jaume Lloveras i Elvira Montsant, amb els seus quatre fills (Josep, Carme, Joan i Eudald).

A partir de 1930 en el mas només hi trobem empadronats una família de masovers que han de menar totes les terres; es tracta del matrimoni format per Joan Sau Pol (†1950) i Josepa Bavià Arqués (†1954), amb els seus tres fills, Maria, Joan i Martí.

L'any 1945 continuen els mateixos masovers i quan moren els pares, és en Martí qui mena la finca amb la seva esposa Anna Cortina i Caminals. Tindran vuit fills tots ells nascuts al mas: Assumpció (1946); Eusebi (1947); maria (1948); Lluïsa (1951); Joan (1953); Victòria (1954); Pepita (1955) i Montserrat (1957).

Fa uns onze anys, la finca fou adquirida per una altra família que l'estan restaurant en el respecte més estricte de la construcció tradicional.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE FOGARS DE LA SELVA (2012). Catàleg de Béns Protegits; dins *Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Fogars de la Selva*.

AJUNTAMENT DE FOGARS DE LA SELVA (2012). Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable; dins *Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Fogars de la Selva*.

FUGAROLAS i MASÓ, Jaume i VILÀ i CAMPS, Josep (2007). *Fogars de La selva, temps ha*. Fogars de La Selva: Edició dels autors.

